מחוון למורה

בשאלות הפתוחות מובאות תשובות אפשריות. יש לקבל כל תשובה שמבוססת על הטקסט.

שאלה 1: 4 נקודות.

4 נקודות.

תשובה: התשובה הרביעית: ההצלחה אינה תלויה רק בכישרון: גם הדרך שבה חושבים על היכולת משפיעה עליה.

שאלה 2: 6 נקודות.

6 נקודות.

תשובה: בכיתות מחלקים את התלמידים ל״חכמים״, שמצליחים בלי מאמץ, ול״משקיעים״, שצריכים לשבת וללמוד שעות. כלומר, היכולת של כל אחד נקבעת מראש.

שאלה 3: 6 נקודות.

סעיף א: 3 נקודות.

תשובה: התשובה השלישית: בתפיסה מקובעת מאמינים שהיכולת קבועה, ואילו בתפיסה מתפתחת מאמינים שאפשר לפתח אותה.

סעיף ב: 3 נקודות.

תשובה: אומר לעצמו ״עוד לא הבנתי את החומר״; רואה בכישלון שלב בדרך ומחפש דרך אחרת ללמוד.

שאלה 4: 8 נקודות.

סעיף א: 4 נקודות: 2 נקודות לכל קבוצה.

תשובה: ילדים שקיבלו מחמאה על חוכמתם: העדיפו משימות שבהן יוכלו להראות את יכולתם. ילדים שקיבלו מחמאה על המאמץ: בחרו במשימות שמטרתן ללמוד ולהתפתח.

סעיף ב: 4 נקודות.

תשובה: נראה שהם חששו שאם יטעו, יתברר שהם לא חכמים כל כך.

שאלה 5: 20 נקודות.

סעיף א(1): 2 נקודות.

תשובה: רמז אחד מאלה: בראש טקסט 2 כתוב שהטקסט מבוסס על מחקר שפורסם בכתב העת Psychological Science; בסוף החוברת יש רשימת מקורות עם שמות החוקרים, שנת הפרסום ושם כתב העת; בטקסט כתוב שהחוקרים אספו 88 מחקרים בתחומים שונים.

סעיף א(2): 2 נקודות.

תשובה: שם הכותב אינו מופיע, ולכן אי אפשר לדעת מי הוא ומה הידע או הניסיון שלו בתחום. יש לקבל גם: לא כתוב מה המקצוע או התפקיד של הכותב.

סעיף ב: 4 נקודות: תשובה נכונה, 2 נקודות; נימוק בעזרת נתונים מהפסקה, 2 נקודות.

תשובה: אצל דני. במשחקים כמו שחמט לתרגול ההשפעה הגדולה ביותר (26%), ובלימודים ההשפעה קטנה מאוד (4%).

סעיף ג1: 2 נקודות: נקודה אחת לכל דבר נכון.

תשובה: שניים מאלה: לא לוותר אחרי טעות; לנסות שוב בדרך אחרת; לבקש עזרה בזמן; כישורים שילוו אותו בכל תחום, גם מחוץ לבית הספר.

סעיף ג2: 10 נקודות: טענה ברורה, 2 נקודות; נימוק מבוסס, 4 נקודות; דוגמה או קישור לטקסט 1, 2 נקודות; ניסוח מלא ובהיר, 2 נקודות.

תשובה: תשובה אפשרית: מי שהכול בא לו בקלות כמעט לא נתקל בקושי, ולכן אין לו הזדמנות להתאמן בהתמודדות איתו: לא לוותר, לנסות דרך אחרת ולבקש עזרה. כשיפגוש לראשונה חומר קשה, ייתכן שלא יידע מה לעשות. קישור אפשרי לטקסט 1: הילדים שקיבלו מחמאה על חוכמתם העדיפו משימות קלות, כי חששו שאם יטעו יתברר שהם לא חכמים, ולכן לא התנסו בקושי. הקישור לטקסט 1 אינו חובה, ומי שמביא דוגמה מהחיים במקומו מקבל את 2 הנקודות.

שאלה 6: 6 נקודות.

סעיף א: 3 נקודות.

תשובה: התשובה הרביעית: דבר שנקבע מראש ואי אפשר לשנות אותו.

סעיף ב: 3 נקודות.

תשובה: התשובה הראשונה: קשורים זה בזה, ואי אפשר להפריד ביניהם.

שאלה 7: 8 נקודות.

סעיף א: 4 נקודות.

תשובה: ההזדמנויות ללמוד ולהתנסות, ההוראה והסביבה התומכת (משפחה, מורים, חוגים).

סעיף ב: 4 נקודות: 2 נקודות לדוגמה, 2 נקודות להסבר.

תשובה: כל דוגמה סבירה עם הסבר, למשל: ילדה בעלת קול יפה שמעולם לא שרה במקהלה ולא למדה שירה, ולכן לא גילתה את הכישרון שלה.

שאלה 8: 6 נקודות.

סעיף א: 3 נקודות.

תשובה: התשובה השלישית: "דווקא הוא מרוויח משהו שקשה לקבל בדרך אחרת."

סעיף ב: 3 נקודות.

תשובה: המשפט מביע הערכה של הכותב ("דווקא", "מרוויח"), ולא מובא בו מספר או ממצא של מחקר שמבסס אותו.

שאלה 9: 10 נקודות.

הרעיון המשותף: 4 נקודות.

תשובה: למשל: ההצלחה אינה תלויה רק בכישרון המולד. רעיון אפשרי נוסף: כשדרך אחת לא עובדת, כדאי לנסות דרך אחרת.

ביסוס מטקסט 1: 3 נקודות.

תשובה: "הכישרון שאיתו נולדנו אינו הגורם היחיד" (פסקה 8), או לרעיון הנוסף: פסקה 7.

ביסוס מטקסט 2: 3 נקודות.

תשובה: "התרגול חשוב, אבל הוא לא הדבר היחיד שקובע מי יצליח" (פסקה 3), או "הכישרון שנולדנו איתו אינו גזר דין" (פסקה 5), או לרעיון הנוסף: פסקה 6. יש לקבל ציטוט מדויק או ניסוח עצמאי שנאמן לתוכן הפסקה.

שאלה 10: 10 נקודות.

על פי טקסט 1: 5 נקודות: רעיון, 3 נקודות; נימוק מהטקסט, 2 נקודות.

תשובה: מאמץ לבדו אינו מספיק; מי שמתאמץ שוב ושוב באותה דרך שאינה עובדת לא יתקדם, וצריך לבדוק מה לא עבד, לבקש עזרה ולנסות דרך אחרת (פסקה 7).

על פי טקסט 2: 5 נקודות: רעיון, 3 נקודות; נימוק מהטקסט, 2 נקודות.

תשובה: התרגול הוא רק חלק מהסיבות להצלחה; שני אנשים שמתרגלים אותו מספר שעות עשויים להגיע לרמות שונות; גם יכולות מולדות, הגיל, המורה והסביבה משפיעים (פסקאות 3–4).

שאלה 11: 6 נקודות.

הפסקה: 2 נקודות.

תשובה: פסקה 1 או פסקה 5. שתי התשובות מתקבלות.

הנימוק: 4 נקודות.

תשובה: פסקה 1: מוצרט מוזכר שם, והמשפט מראה שגם מאחורי מי ש״נולד מוכשר״ עמדו שנים של לימוד ואימון. פסקה 5: המשפט מדגים שגם כישרון גדול צריך הזדמנות ללמוד והוראה כדי להתפתח, כמו זרע שצריך אדמה ומים.

שאלה 12: 10 נקודות.

שאלת המחקר: 6 נקודות: 3 נקודות לכל טקסט.

תשובה: טקסט 1: איך משפיע סוג המחמאה (על חוכמה או על מאמץ) על הבחירות ועל ההתמדה של ילדים. טקסט 2: האם התרגול מסביר הכול, כלומר עד כמה התרגול משפיע על ההצלחה בתחומים שונים.

המסר לקוראים: 4 נקודות: 2 נקודות לכל טקסט.

תשובה: טקסט 1: את הדרך שבה אנחנו חושבים על היכולת, מגיבים לקושי ומשבחים יש בידינו לשנות. טקסט 2: לשאול ״מה קיבלתי, ואיך אני מפתח את זה?״, ולעזור לכל אחד לפתח את מה שקיבל.

סך הכול: 100 נקודות. שאלות 1–4 (טקסט 1): 24 נקודות. שאלות 5–8 (טקסט 2): 40 נקודות. שאלות 9–12 (השוואה ומיזוג): 36 נקודות.